

2024/2328

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2328,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

- võttes arvesse oma otsust Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0105/2024),
- A. arvestades, et Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) (edaspidi „amet“) kulude ja tulude aruande ⁽¹⁾ kohaselt oli ameti 2022. aasta lõplik eelarve 351 630 151 eurot, mis oli 2021. aasta eelarvest 62,41 % suurem; arvestades, et ameti eelarve koosneb peaaegu eranditult liidu eelarvest eraldatud vahenditest;
- B. arvestades, et ameti eelarve suurenemine 2022. aastal on peamiselt seletatav eu-LISA lisäülesannetega, mis on seotud uute suuremahuliste IT-süsteemide haldamise ja IT-süsteemide koostalitlusega;
- C. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) märkis oma aruandes (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) ameti eelarveaasta 2022 raamatupidamise aastaaruande kohta, et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on tulude osas kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed; arvestades, et kontrollikoda tegi kindlaks 2022. aastal kokku 17,8 miljoni euro ulatuses tehtud makseid, millest 10,9 miljonit eurot oli seotud kolme erilepinguga, mis leiti olevat õigusnormidele mittevastav, ja 6,8 miljonit eurot ei vastanud asjaomaste raamlepingute sätetele, ja mis moodustasid kokku 4,80 % 2022. aasta maksete assigneeringutest, ületades seega auditi jaoks kehtestatud olulisuse piirmäära – selle tulemuseks oli märkustega arvamuse esitamine raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta; arvestades, et kontrollikoda tegi järelduse, et välja arvatud kõnealused nõuetele mittevastavad maksed, on 31. detsembril 2022 lõppenud aasta maksete aluseks olevad tehingud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. täheldab, et 2022. aastal tehtud eelarve eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmise määr 91,13 %, mis on 2021. aasta määrast 8,87 % võrra madalam; täheldab lisaks murega, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 86,71 %, mis on 2021. aasta määrast 7,94 % madalam;
2. võtab kontrollikoja aruande põhjal murega teadmiseks, et amet kandis 2022. aastast 2023. aastasse üle 14,4 miljonit eurot (23 %) kasutada olevatest kulukohustuste assigneeringutest, ja et sellest summast 13,7 miljonit eurot (ehk 95 %) moodustasid II jaotise assigneeringud, mis on seotud halduskuludega (2021. aastal 97 %); täheldab assigneeringute järgmise eelarveaastasse ülekandmise kordumist, mistõttu kontrollikoda tuletas meelde, et korduvad kõrged ülekandmiste määrad on vastuolus eelarve aastasuse põhimõttega ja osutavad struktuursetele probleemidele eelarve täitmisel või eelarve puudulikule planeerimisele; võtab teadmiseks ameti vastuse, et ta tegi 2022. aastal vajalikud või korduvad haldustegevuste ülekandmised, tagades kindluse, et aluseks olevates toimingutes järgitakse usaldusväärset finantsjuhtimist; täheldab ameti aruande põhjal, mis käsitleb ameti 2021. aasta eelarve

⁽¹⁾ ELT C 38, 31.1.2023, lk 103.

täitmisele heakskiidu andmist silmas pidades võetud järelmeetmeid (edaspidi „ameti järelaruanne“), et amet koostas tegevuskava, mille mitut meedet rakendati alates 2023. aastast, et järgida aastasuse põhimõtet ja vähendada ülekandmiste määra; märgib sellega seoses, et nende eesmärkide saavutamiseks oli oluline allkirjastada 2023. aasta neljandas kvartalis uus raamleping väliste tugiteenuste osutamiseks; loodab, et selle tegevuskava rakendamine toob kaasa märkimisväärse paranemise, ning palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles valdkonnas tehtud edusammudest aru;

Tulemused

3. peab kiiduväärseks, et amet kasutab oma tegevusega loodava lisaväärtuse hindamiseks ja eelarve haldamise parandamiseks teatavaid vahendeid, näiteks põhilisi tulemusnäitajaid; märgib, et ameti 2022. aasta tööprogramm sisaldas 135 tegevust, kusjuures ellu viidi 90 tegevust (67 %), 16 tegevust on pooleli (12 %), 20 jätkuvad ja nende elluviimine viibib (15 %) ning 9 tegevust lükati edasi (7 %); võtab teadmiseks ameti uue lähenemisviisi, mille kohaselt on tema tegevus ühtlustatud portfelli ja programmidega, et kajastada ameti tegevusmudelit ning projektide ja tegevuste vastastikust sõltuvust; kutsub ametit üles tegema kindlaks selle uue lähenemisviisiga saavutatud edusammud ja andma nende kohta aru;
4. peab kiiduväärseks, et amet võttis kooskõlas regulatiivsete nõuetega ja õiguslike tähtaegade vastu kõik kohustuslikud organisatsiooni programmdokumendid ja kohustuslikud tegevusaruanded, nagu ühtne programmdokument 2023–2025; märgib, et amet võttis vastu ka strateegia rakendamise tegevuskava, et viia oma strateegilised tegevuseesmärgid kooskõlla ja jälgida ameti 2021.–2027. aasta pikaajalise strateegia rakendamist; võtab lisaks teadmiseks ameti jõupingutused oma mitmeaastaste ja iga-aastaste planeerimisprotsesside täiustamisel uue vahendi (Anaplan) abil; märgib, et amet kasutas ühist hindamisraamistikku, et analüüsida oma tugevaid ja nõrku külgi, mille tulemusel koostati 2022. aasta aprillis enesehindamisaruanne koos tegevuskavaga, et täita üldist tegevuskava, milles kirjeldatakse üksikasjalikult ameti tegevuse arendamise prioriteete; märgib, et amet taotles märgist „tõhus ühise hindamisraamistiku kasutaja“;
5. väljendab heameelt ameti jätkuva toetuse üle liidu poliitika rakendamisel isikute ja kaupade vaba liikumise, ühise reisiviisa, piirikontrolli, sisserände ja varjupaiga valdkonnas ning liikmesriikide õiguskaitse- ja õigusasutuste vahelises koostöös, sealhulgas organiseeritud kuritegevuse, inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse ning terrorismi vastases võitluses; loodab, et amet annab märkimisväärse panuse õigusemõistmise digitaliseerimisse, et parandada koostööd liidu õigusasutuste vahel ning tagada liidu kodanikele ja ettevõtjatele parem juurdepääs õigusemõistmisele;
6. tuletab meelde, et ametil on keskne roll selliste liidu justiits- ja siseküsimuste infosüsteemide nagu Schengeni infosüsteemi (SIS), viisainfosüsteemi (VIS) ja Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmebaasi (Eurodac) stabiilse toimimise ja pideva kättesaadavuse ning arendamise ja hooldamise tagamisel; tuletab meelde, et need süsteemid on piirikontrolli ja õiguskaitsealase koostöö, viisakindlustuse ja kontrolli ning varjupaigataotlejate läbivaatamise valdkonnas äärmiselt tähtsad; märgib, et 2022. aastal vastasid kõik põhitegevussüsteemid (välja arvatud mõned intsidendid, mis tõid kaasa lühiajalise kättesaamatuse ja viivitused) oma vastavatele teenustaseme kokkulepetele, kusjuures SISi kättesaadavus oli 99,94 %, VISi kättesaadavus 99,69 % ja Eurodaci kättesaadavus 99,88 %;
7. tunnustab uuendatud SISi kasutuselevõtmist 2023. aasta märtsis (see lükati edasi 2022. aasta novembrist); võtab teadmiseks edusammud, mida on siiski tehtud viivitustega erinevatel tasanditel seoses uute justiits- ja siseküsimuste süsteemide, nimelt riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES), ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) ning Euroopa karistusregistrite infosüsteemi kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute kohta (ECRIS-TCN) analüüsimise, kavandamise, arendamise ja testimisega, samuti seoses nende süsteemide integreerimisega, sealhulgas ühise biomeetrilise võrdlemise teenusega; märgib lisaks, et ametis registreerisid või on taotlenud registreerimist 947 vedajat (nii liidus kui ka väljaspool liitu) ja 54 tarkvarapakkujat vedajatele, et luua EESi ja ETIASe süsteemidevahelised ühendused; tunnustab sellega seoses valdkonna ümarlaua „EES, ETIAS and Carriers Getting Ready for the Entry into Operation“ (EES, ETIAS ja vedajad on tööle hakkamiseks valmis) korraldamist ning vedajate registreerimise ja teadlikkuse suurendamise kampaania korraldamist, mille eesmärk oli suurendada teadlikkust ja õhutada registreerimist; tunnistab, et VISis tehakse suuri muudatusi kooskõlas muudetud VISi määrusega; märgib sellega seoses, et amet käivitas 2022. aastal kaks projekti, millest üks käsitleb muudetud VISi ja teine VISi koostalitlusvõimet, et struktureerida VISi arengut;

8. võtab lisaks teadmiseks edusammud, mida on tehtud seoses uue koostalitlusvõime struktuuriga, mis integreerib kõik ameti hallatavad infosüsteemid, et parandada teabevahetust ja koostööd õiguskaits- ja õigusasutuste vahel kogu liidus; võtab sellega seoses ameti 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal teadmiseks, et kuigi amet oli jätkuvalt pühendunud nende uute süsteemide loomisele, põhjustasid tarneahela häirete takistav mõju koos mõningate ameti töövõtjate raskustega rakendamise ajakavast kinnipidamisel viivitusi, mis tingisid algse kava läbivaatamise ja muutmise; märgib, et sellised viivitused, eelkõige seoses EESi kesksüsteemi kasutuselevõtuga, mis on koostalitlusvõime struktuuri nurgakivi, on avaldanud doominoefekti kõigi omavahel seotud projektide õigeaegsusele ja elluviimisele; täheldab ameti poolt selle probleemi lahendamiseks võetud meetmeid, kiites heaks uue strateegia EESi rakendamiseks, minimaalse elujõulise tootepõhise lähenemisviisi ja uue koostalitlusvõime tegevuskava, mille kohaselt vaadati täielikult läbi koostalitlusvõime ajakava, mis koosneb mitmest lainest, mille eesmärk on pakkuda koostalitlusvõime struktuuri komponentide vahelduvaid versioone iga 6–9 kuu järel kuni 2026. aastani, nagu on kirjas ameti järelaruandes; võtab ameti tegevdirektori kinnitava avalduse põhjal teadmiseks, et EESi süsteemi käikulaskmise pikendatud ajakava mõjutab tõenäoliselt vahendeid, mis on vajalikud arendustöö lõpuleviimiseks;
9. märgib rahuloluga, et amet jätkas mitme muu tihedalt seotud põhikirjajärgse eesmärgi saavutamist, nagu liikmesriikide koolitamine justiits- ja siseküsimumste infosüsteemide kasutamises, kohustuslike aruannete koostamine nende tehnilise tulemuslikkuse kohta, iga-aastane statistika ja määratud asutuste nimekirjad; tunnustab sellega seoses asjaolu, et amet korraldas 2022. aastal 48 koolitust, mis jõudis rohkem kui 3 000 osalejani, ajakohastas oma e-õppe platvormi ning viis lõpule liikmesriikide koolituskava ja sellega seotud tegevuskava; märgib lisaks, et amet jätkas oma rolli laiendamist liidu õigusvaldkonnas, alustades ettevalmistusi e-CODEXi süsteemi (platvorm, mis hõlbustab piiriüleseid kohtumenetlusi teabe turvalise edastamise kaudu) ülevõtmiseks, avaldas aruande selle kohta, kuidas rahvusvahelise reisimise digiüleminek mõjutab liitu suunduvaid reisijaid, ning koostas koos Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ametiga (Eurojust) aruande tehisintellektilahenduste kasutamise kohta piiriülese koostöö toetamiseks kriminaalasjades;
10. võtab teadmiseks ameti koostöö teiste liidu asutustega, eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga (Frontex) ETIAs e arendamisel, Euroopa Liidu Õiguskaitskoostöö Ametiga (Europol) uuesti sõnastatud SISi, EESi, ETIAs e ja koostalitlusvõime määruste rakendamisel, Eurojustiga ECRIS-TCNi ja e-CODEXi rakendamisel ning koostalitlusvõime määruste rakendamisel ja õiguslase koostöö digiteerimisega seotud tegevuse koordineerimisel, Euroopa Liidu Varjupaigametiga (EUAA) elektroonilise side võrgustikku DubliNet käsitleva komisjoni määruse rakendamisel, Euroopa Liidu Õiguskaitskoolituse Ametiga (CEPOL) ühiste koolituskursuste korraldamisel justiits- ja siseküsimumste süsteemide kasutamise valdkonnas ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga ühiste koolituskursuste korraldamisel, milles rõhutatakse põhiõiguste aspekti justiits- ja siseküsimumste infosüsteemide haldamisel; julgustab ametit jätkama koostööd teiste liidu asutustega;

Tõhusus ja selle suurendamine

11. võtab teadmiseks meetmed, mida amet on võtnud oma energiatõhususe ja keskkonnatoime parandamiseks, sealhulgas seoses kliimanetraalsuse eesmärkidega, nagu on sätestatud ameti järelaruandes, konsolideeritud tegevusaruandes, ameti vastustes parlamendi kirjalikele küsimustele ja kontrollikoja aruandes; täheldab sellega seoses, et 2022. aastal hakkas amet järk-järgult rakendama oma keskkonnajuhtimissüsteemi, mis põhineb EMASi põhimõtetel ja komisjoni Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskaval, ning võttis vastu oma keskkonnapoliitika meetmed; võtab teadmiseks, et keskkonnajuhtimissüsteemi täielik rakendamine ja sellest tulenevalt EMASi registreerimine on kavas saavutada 2024. aastaks; väljendab heameelt ameti osalemise üle ELi asutuste võrgustiku (EUAN) keskkonnasäästlikumaks muutmise võrgustikus, mis annab võimaluse kasutada teiste liidu asutuste materjale, kellel on EMASi rakendamisel rohkem kogemusi; märgib lisaks, et amet kasutab keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume sellistes tegevusvaldkondades nagu rajatiste haldamine, riistvaraprojektid ning IT-taristu ja projektid; tunnustab ametit selle eest, et ta annab oma keskkonnatoime kohta aru peamise tulemusnäitaja kaudu, mis näitab ameti CO₂ jalajälge; märgib, et vee-, energia-, paberitarbimise ja jäätmetekke mahunäitajate lähtetase kehtestatakse 2023. aastal, ja seda kasutatakse edaspidi nende näitajate arvutamiseks ja hindamiseks;

12. võtab ameti kirjalike vastuste põhjal parlamendi horisontaalsetele küsimustele teadmiseks, et amet on sõlminud teenustaseme kokkulepped mitme teise liidu asutusega, et pakkuda tuge talitluspidevuse küsimustes ja suurendada tõhusust muudes koostöövaldkondades; täheldab sellega seoses, et ametil on teenustaseme kokkulepped Frontexi ja EUAAGA nende avariitaastekeskuste majutamiseks ning iga-aastane teenustaseme kokkulepe Europoli ja eu-LISA julgeolekukomitee ühiskoosolekute korraldamiseks; kutsub ametit üles jätkama koostööd teiste liidu asutustega, et kasutada kõiki olemasolevaid ressursse; tunnustab ametit koostöö eest Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA) teenustaseme kokkuleppe kaudu, mis hõlmab ENISA pakutavaid tugiteenuseid iga-aastaste küberturvalisuse õppuste kavandamisel, läbiviimisel ja hindamisel;
13. märgib, et 2022. aasta veebruaris võttis amet vastu allhankestrategie, et selgitada ja ühtlustada oma personaliplaaneerimist, et optimeerida ressursside kasutamist, eelkõige selleks, et tasakaalustada ameti inimressursside üldist koosseisu (st asutusesise personali osakaal võrreldes väliste teenuseosutajatega); märgib lisaks, et amet saavutas tõhususe kasvu, kasutades varasemate valikumenetluste käigus koostatud olemasolevaid reservnimekirju ja rühmitatud profile ning pikemaid reservnimekirju, et katta mitut ametikohta ühe värbamismenetluse raames;
14. tunnustab ametit 2022. aastal tehtud edusammude eest oma protsesside digiteerimisel; täheldab, et personali valdkonnas rakendas amet süsteemi SYSPER (komisjoni integreeritud personalijuhtimise infosüsteem) uusi mooduleid, nimelt personaliaruandluse moodulit ja ATS-moodulit; täheldab hangete valdkonnas, et amet tutvus 2022. aastal komisjoni riigihangete haldamise vahendi (PPMT) ja selle nõuetega, et täita kasutuselevõtu eeltingimused, mis viidi edukalt lõpule 2023. aastal; märgib, et amet kasutab üle 15 000 euro suuruste hankemenetluste puhul moodulit eSubmission; märgib lisaks, et pärast selle mooduli kasutuselevõttu ei kasutata enam pakujate füüsilist allkirja; kutsub ametit üles suurendama jõupingutusi PPMT täielikuks rakendamiseks; märgib samuti, et huvide konfliktide ennetamise ja haldamise valdkonnas digitaliseeris amet kohustuslike deklaratsioonide ja asjaomaste reeglite rakendamise taotluste esitamise;

Personalipoliitika

15. täheldab, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga oli ametikohtade loetelust täidetud 89,3 % ja liidu eelarves kinnitatud 215 ajutisest teenistujast (2021. aastal oli kinnitatud ametikohti 213) oli ametisse nimetatud 192 (2021. aastal 193); märgib, et 2022. aastal töötas ameti heaks ka 121 lepingulist töötajat ja 11 lähetatud riiklikku eksperti (kinnitatud ametikohti oli vastavalt 167 ja 11); märgib, et eelarves ette nähtud lepinguliste töötajate ametikohtade arv suurenes 35 võrra 132-lt 167-le ametile usaldatud uute ülesannete (muudetud VIS, ETIAS ja koostalitlusvõime) tõttu; täheldab, et ameti jõupingutustest hoolimata suurenes tööjõu voolavus 5,5 %-lt 2021. aastal 7,1 %-le 2022. aastal ning ametikohtade täitmise määr langes 82 %ni, mis on ameti 94 % eesmärgist madalam, eelkõige lühikese kestuse ja madalama palgaastmega ametikohtade arvu tõttu, mida amet peab pakkuma;
16. peab murettekitavaks ameti kõrgema ja kestaseme juhtkonna soolist koosseisu – 12 meest (86 %) ja kaks naist (14 %), haldusnõukogu koosseisu – 50 meest (82 %) ja 11 naist (18 %) ning töötajate kogukoosseisu – 209 meest (67 %) ja 101 naist (33 %); võtab ameti järelaruande põhjal teadmiseks, et amet jätkab jõupingutusi üldise soolise tasakaalu saavutamiseks, keskendudes teabevahetusele ja värbamismenetlustele, et meelitada ligi rohkem naissoost kandidaate; väljendab heameelt selle üle, et amet osales 2022. aastal üleilmsel veebipõhisel karjäärimeessil „Naised tehnoloogias“; väljendab lisaks heameelt uue tegevdirektori ametisse nimetamise üle, millega saavutatakse sooline tasakaal kõrgema juhtkonna ametikohtadel; tuletab meelde, kui oluline on tagada sooline tasakaal, ning kutsub ametit üles jätkama pingutusi soolise tasakaalu saavutamiseks kõigil tasemetel konkreetsete meetmete abil, mis ergutavad naisi kandideerima ameti pakutavatele ametikohtadele; palub, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid oma kandidaatide esitamisel ameti haldusnõukogusse arvesse soolise tasakaalu tagamise tähtsust;

17. tunnustab ametit jõupingutuste eest inimressursside valdkonnas, kus seati eesmärgiks meelitada ligi erinevaid kandidaate, esitleda ametit eelistatud tööandjana ja hoida andekaid töötajaid; täheldab sellega seoses, et 2022. aastal esindas amet EUANi rahvusvaheliste organisatsioonide virtuaalsel karjäärimeessil ja tõhustas oma tööandjate kaubamärgi tegevust sihtotstarbeliste kampaaniate kaudu, nagu lood töötajate kogemustest sotsiaalmeedias; tunnustab ametit asutusesisese liikuvuse programmi katseprojekti käivitamise eest, mille eesmärk on kasutada ära olemasolevate töötajate pädevust ja edendada ametis pidevat kutsealast kasvu oma töötajate heaks; märgib sellega seoses, et amet alustas pädevuspõhise personalijuhtimise strateegia väljatöötamist ja pädevusraamistiku läbivaatamist, mis mõjutab vabade ametikohtade teateid ja kandidaatide hindamisi;
18. tunnustab ameti nulltolerantsi poliitikat ahistamise suhtes; võtab teadmiseks, et 2022. aastal toimus kolm ahistamist käsitlevat haldusuurimist, mis viidi lõpule asutusesiselselt, ning kohtutes menetleti veel ühte juhtumit; kutsub ametit üles võtma rikkumiste eest vastutavad isikud kiiresti vastutusele; märgib, et alates 2022. aastast on amet sõlminud lepingu välise õigusbürooga, et tulla kiiresti toime kasvava nõudlusega haldusuurimiste järele, sealhulgas selliste uurimiste järele, mis on seotud seksuaalse või psühholoogilise ahistamisega või muude distsiplinaarküsimustega; märgib, et amet viis lõpule uute konfidentsiaalsete nõustajate valimise ning viis uut nõustajat valiti välja ja koolitati, et toetada organisatsiooni edasise austuse ja väärikuse edendamisel töökohal ning pakkuda tuge töötajatele, kes otsivad abi psühholoogiliseks või seksuaalseks ahistamiseks peetavates olukordades;
19. võtab teadmiseks, et amet võttis meetmeid töötajate kogemuste ja heaolu parandamiseks; täheldab, et algatati töötajate ja nende perekondade vaimse tervise programm, mis hõlmab enesehoolduse tellimusteenust, veebiseminare ja individuaalseid nõustamisüritusi; täheldab, et pärast näidisotsuse ootuses saadud erandit ei kohaldanud amet analoogia põhjal komisjoni 24. märtsi 2022. aasta otsust tööaja ja hübriid töö kohta; märgib, et alates 2022. aasta septembrist kohaldas amet tegevdirektori otsust ajutise hübriid töö kohta; märgib lisaks, et 16. novembril 2023 võttis amet vastu näidisotsuse, mille jõustumise kuupäev on 1. jaanuar 2024; märgib lõpetuseks tunnustavalt, et amet võttis vastu EUANi mitmekesisus- ja kaasavusharta;

Hanked

20. tõstab kontrollikoja aruandest esile tähelepanekud, mis töid kaasa märkusega arvamuse, mis oli tingitud sellest, et 2022. aastal tehti seoses seitsme erilepinguga ebaseaduslikult mitu makset kogusummas 17,8 miljonit eurot, mis moodustab 4,8 % 2022. aasta maksete koguassigneeringutest; märgib, et õigusnormide rikkumine nende maksete puhul on peamiselt seotud kõrvalekalletega vastavatest raamlepingutest; võtab ameti vastuste põhjal parlamendi kirjalikele küsimustele teadmiseks, et 2022. aastal tehtud maksetega seotud õigusnormide rikkumised võib rühmitada kolme kategooriasse: nimelt tähtajaliste lepingute muutmine (6,5 miljonit eurot); erilepingute pikendamine üle maksimaalse lubatud tähtaja (3,7 miljonit eurot), ning üksikasjade puudumine erilepingute nõuete kohta (7,5 miljonit eurot); täheldab, et mõned neist õigusnormide vastaselt tehtud maksetest kogusummas 10,5 miljonit eurot on seotud kolme erilepinguga, mille alusel tehti makseid ka 2021. aastal ja mille puhul kontrollikoda leidis oma aastaaruandes liidu ametite kohta kõnealuse aasta kohta, et nendega rikuti õigusnorme; võtab ameti tegevdirektori poolt parlamendi eelarvekontrollikomisjoni 29. novembri 2023. aasta koosolekul tehtud avalduste (edaspidi „tegevdirektori avaldused“) põhjal teadmiseks, et kontrollikoja aruandes kindlaks tehtud seitsmest erilepingust kuus on lõppenud ilma tasumata makseteta; rõhutab, et see on olnud ameti jaoks korduv probleem; võtab teadmiseks meetmed, mida amet on nende lahendamiseks võtnud, nagu on esitatud ameti vastustes kontrollikoja tähelepanekutele; kutsub ametit üles jätkama selle teema põhjalikku käsitlemist ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tehtud edusammudest aru;
21. täheldab sügava murega, et 2022. aasta oli kolmas aasta järjest, mille kohta kontrollikoda esitas ameti hangete ja lepingute haldamise valdkonna kohta märkustega arvamuse, kusjuures amet kandis suuri kulusid õigusnormide rikkumise, hilinenud ja ebapiisavate hankemenetluste ning hanke-eeskirjadega seotud hoolsuse puudumise tõttu; võtab teadmiseks ameti tegevuskava oma protsesside põhjalikuks läbivaatamiseks, et teha kindlaks ja kõrvaldada kontrollikoja korduvate tähelepanekute algpõhjused selles valdkonnas, nagu need on esitatud ameti vastustes parlamendi kirjalikele küsimustele, ameti järelaruandes ja tegevdirektori avaldustes; ootab seetõttu selle tegevuskava rakendamise tulemusel olukorra püsivat paranemist, eelkõige arvestades, et kuus seitsmest kontrollikoja poolt õigusnormidega vastuolus olevaks peetud erilepingust on aegunud ilma tasumata makseteta; palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tegevuskava rakendamisel tehtud edusammudest ja mis tahes parandusmeetmetest perioodiliselt aru;

22. rõhutab kontrollikoja aruande põhjal, et sarnaselt 2021. aastaga tegi amet 2022. aastal makseid erilepingu alusel (40 miljoni euro suuruses summas), mis ei täitnud nõuetekohaselt seotud raamlepingut, kuna selles ei täpsustatud ostetud teenuste üksikasju (kogused ja tarnete kuupäev); märgib, et selle lepingu alusel maksis amet 2022. aastal 7,5 miljonit eurot; võtab teadmiseks ameti märkused, mis on esitatud 13. novembri 2023. aasta teates „2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine – kontrollikoja järeldused eu-LISA kohta. Lühike märgukiri parlamendiliikmetele“, et 2018. aasta lõpus allkirjastatud lepingu määramatuse algpõhjus oli vajadus säilitada EES-VISi koostalitlusvõime rahastamine, mille puhul eemaldus eelarve kavandamine, mis ei olnud ameti kontrolli all, märkimisväärselt asjaomaste õigusaktide tegelikust vastuvõtmisest; märgib, et ilma selle lepinguta oleks sellega seotud summa, mis on vajalik koostalitlusvõime tagamiseks, kaotsi läinud; võtab ameti vastuse põhjal kontrollikoja tähelepanekule teadmiseks parandusmeetmed, mida amet on võtnud lepingu muudatusega, millega lisati lepingusse osutatud teenuste üksikasjalikum kirjeldus; märgib, et amet ei pikendanud seda lepingut, mis aegus 2022. aastal; tuletab sellega seoses meelde, et korduvad viivitused asjakohaste õigusaktide vastuvõtmisel ja rakendamisel on võtmetähtsusega tegurid, et määrata kindlaks üksikasjalikkuse ja täpsuse tase, mida amet suudab pakkuda raamlepingute algsel sõlmimisel; võtab ameti järelduste põhjal teadmiseks selles esitatud seisukoha, et rakendusaktide ettevalmistamisperioodi lühendamine mõjutaks otseselt ameti suutlikkust hankeid paremini planeerida ja piirata lepingumuudatusi;
23. võtab kontrollikoja aruande põhjal murega teadmiseks, et amet kasutas eelneva hanketeateta lepingu sõlmimiseks läbirääkimistega hankemenetlust; täheldab, et amet põhjendas seda otsust äärmise kiireloomulisusega, ja et ameti hanke- ja õigusteenistused olid selle vastu; võtab teadmiseks kontrollikoja põhjendused selle kohta, miks selle menetluse kasutamine ei olnud põhjendatud; võtab aga teadmiseks ka ameti vastuse, et mitme kuu jooksul hoolduseta jäämise risk oleks realiseerunud, sest EESi programmi rakendamise ajakava muudeti hiljem ametlikult ning lepingu sõlmimiseks ja uuele töövõtjale üleminekuks kuluv aeg oli hinnanguliselt vähemalt kaheksa kuud; on sellega seoses seisukohal, et ameti lähenemisviisi oli mõistlik; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et sõlmitud leping on vahepeal aegunud;
24. võtab teadmiseks veel kaks kontrollikoja aruandes sisalduvat tähelepanekut ameti juhtimis- ja kontrollisüsteemide kohta; võtab teadmiseks esimese tähelepaneku seoses riistvara soetamisega (27,7 miljonit eurot), mille kohta ei saadud riistvara müüjate hinnakirju ega tehtud eelkontrolle; võtab teadmiseks teise tähelepaneku seoses valdkonnaüleste operatsioonide raamlepingu hangetega, mille hinnanguline maksumus oli 490 miljonit eurot ja mille puhul kuuel hindamiskomisjoni koosolekul ei koostatud protokolle ja allkirjastati üksnes lõpparuanne; kutsub ametit üles parandama oma sisekontrollisüsteeme, et selliseid puudusi tulevikus vältida;
25. märgib, et ametil on kontrollikoja eelmiste aastate aruannetest (2017, 2018 ja 2021) kaheksa tähelepanekut, mille staatus on „avatud“; nõuab tungivaltp, et amet viiks need tähelepanekud ellu ja teavitaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selles valdkonnas tehtust;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

26. märgib, et amet on rakendanud otsuseid oma töötajate huvide konfliktide ennetamise ja ohjamise ning ametivälise tegevuse kohta ameti teenistuse ajal ja pärast seda; väljendab heameelt selle üle, et kõik töötajad peavad esitama huvide deklaratsioonid üks kord kahe aasta jooksul, välja arvatud raharingluses osalevad töötajad ja kõrgema juhtkonna töötajad, kes peavad sellised deklaratsioonid esitama igal aastal; märgib lisaks, et kõik ameti töötajad on kohustatud esitama sellised deklaratsioonid ka igal ajal, kui olukord muutub; märgib, et amet avaldas oma veebilehel kõrgema juhtkonna liikmete huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused; väljendab heameelt selle üle, et 2022. aasta avaldatakse nii haldusnõukogu liikmete kui ka nende asendusliikmete huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused;
27. peab tervitavaks, et 2022. aasta märtsis võttis amet vastu rikkumisest teatamist käsitlevad muudetud suunised; võtab teadmiseks ameti avalduse, et 2022. aastal suurendas amet töötajatele kättesaadavate eraldi sidekanalite, näiteks konfidentsiaalsete nõustajate ja rikkumisest teatamise kanalite selgust ja nähtavust; väljendab lisaks heameelt üldsuse dokumentidele juurdepääsu käsitlevate suuniste vastuvõtmise üle; väljendab heameelt selle üle, et 2022. aasta septembris jõustus ameti 9. augusti 2022. aasta otsus, millega luuakse läbipaistvusregister, kusjuures ameti kõrgema juhtkonna ja ettevõtjate kohtumised avaldatakse ameti veebisaidil;

Sisekontroll

28. tunnistab andmekaitseõuete järgimise välisauditite tähtsust, et tagada kõrgetasemeline kaitse seoses isikuandmete töötlemisega ametis; märgib, et 2022. aastal jälgis amet pidevalt Euroopa Andmekaitseinspektori poolt SISI, VISi ja Eurodaci kohta tehtud auditite käigus kindlaks tehtud soovitude rakendamist; täheldab, et 2022. aastal tegi andmekaitseinspektor uue Eurodaci, VISi ja SIS II kontrolli, milles keskenduti üldisele IT-turvalisuse juhtimisele, turvaintsidentidele ja andmetega seotud rikkumistele ning süsteemide turvalise arendamise ja testimise meetodikale ja tavadele, keskendudes juurdepääsukontrolli haldamisele eri keskkondades; võtab ameti järelaruande põhjal teadmiseks, et Euroopa Andmekaitseinspektori 2018. aasta VISi ja SISI auditi staatus on „lõpule viidud“, sest kõik 43 soovitus on täidetud, samas kui Euroopa Andmekaitseinspektori 2019. aasta Eurodaci auditi staatus on „osaliselt ellu viidud“ ja 29 soovitusest on täidetud 23;
29. väljendab heameelt selle üle, et amet viis 2022. aastal ellu oma sisekontrollisüsteemi iga-aastase enesehindamise, mille tulemusel saavutati või osaliselt saavutati 81 % ameti sisekontrolli seirekriteeriumidest; märgib, et selle hindamise tulemusel jõuti järeldusele, et sisekontrollisüsteem on olemas, toimib ja on tõhus, kuigi on vaja teha mõningaid parandusi näiteks vastutuse jõustamise, eelkontrolli ja lepingute haldamise valdkonnas; märgib, et suur puudus 10. valdkonna „Kontrollitegevus“ komponendi „Valib ja töötab välja kontrollitegevused“ raames püsib kolmandat aastat järjest; märgib, et 2022. aastal jätkas amet teabehalduse kontrolli tugevdamist, vaadates läbi ameti dokumentide pikaajalise säilitamise poliitika ja dokumentide säilitamise menetlused ning võttes vastu suunised üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele; kutsub ametit üles jätkama jõupingutusi, et vähendada nõrkusi kontrollitegevuse valdkonnas, et maandada poliitika ning tegevus- ja sisekontrolli eesmärkide saavutamise seotud riske;
30. täheldab, et 2022. aasta lõpus oli erinevate auditi- ja uurimisasutuste auditisoovituste täitmise määr 63 %, kusjuures 32 soovitusest 20 oli täidetud (12 soovitus oli ületanud tähtaja); märgib, et 2022. aasta lõpus oli täitmata soovitusi kokku 33, millest kolm olid kriitilise tähtsusega; kutsub ametit üles viima täitmata soovitused ellu ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tehtud edusammudest aru;
31. märgib, et 2022. aastal palus amet Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) hinnata kahte väidetava kelmuse ja pettuse juhtumit värbamismenetlustes ja ühte juhtumit, kus töötaja võis toime panna pettusi; märgib, et vastuseks kõigile kolmele taotlusele otsustas OLAF uurimist mitte algatada; märgib, et 2022. aastal tegeles amet OLAFi uurimiste soovitustega seoses juhtumitega OC/2020/0441/A2 ja OC/2017/1121/A2; väljendab heameelt selle üle, et võeti vastu ameti pettustevastase võitluse strateegia 2022–2024 koos 12 meetet sisaldava tegevuskavaga;

Muu

32. täheldab, et 2022. aastal keskendus amet sellele, et tagada oma saavutuste nähtavus ja suurendada üldsuse teadlikkust ameti rollist liidu kodanike huvide teenimisel ja sidusrühmadele IT-teenuste osutamisel; tunnistab sellega seoses ametit uue veebiportaali „Discover eu-LISA 2.0“ lõpuleviimise eest, mis annab sidusrühmadele ajakohastatud ülevaate ameti põhiülesannetest ja tegevusvaldkondadest, ning spetsiaalse trükise avaldamise eest ameti 10. aastapäeva tähistamiseks, kusjuures viimast tähistab koostöös eesistujariigi Tšehhi Vabariigiga ameti konverents „10 aastat Schengeni digisüdadena“, kus osaleb 20 kõnelejat ja 388 osalejat; tunnistab ametit selle eest, et ta sai 2022. aastal Forbes sotsiaalvaldkonna auhinna oma uuenduslike ja inspireerivate algatuste eest avaliku kommunikatsiooni valdkonnas, paistes silma oma tugeva eetilise suunitlusega ning uuenduslike kommunikatsioonistrateegiatega, -meetodite ja -vahendite kasutamisega; võtab teadmiseks ameti sotsiaalmeedia parameetrite paranemise 2022. aastal;
33. täheldab, et 2022. aastal võttis amet vastu suure hulga oma põhitegevussüsteemide turbe- ja talitluspidevuse kavasad, et tagada õigusaktidega nõutav kõrgem küberturvalisuse ja -kerksuse tase, ning korraldas küberturvalisuse õppuse, et kontrollida keskse SISI kaitseks rakendatud turvameetmete tõhusust; märgib, et amet suurendas oluliselt internetiga ühendatud IT-süsteemide järelevalvet, kuna Venemaa ebaseaduslikust agressioonisõjast Ukraina vastu tulenes kasvanud küberohu tase;

34. võtab teadmiseks majutusteenuste jätkuva osutamise Frontexi ja EUAA varusüsteemide jaoks; võtab teadmiseks andmekeskuse kui teenuse väljaarendamise ja rakendamise justits- ja siseküsimuste süsteemides kasutatava IT-taristu operatiivjuhtimise, järelevalve ja suutlikkuse planeerimise tsentraliseerimiseks; väljendab heameelt edusammude üle, mida on tehtud tulevase moodulandmekeskuse ettevalmistamisel, mis tagab uute justits- ja siseküsimuste süsteemide majutamiseks täiendava puhvervõimekuse ja 50 % suurema suutlikkuse; tuletab meelde, kui oluline on järgida liidu õigust, eelkõige seoses andmekaitsega;
35. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 11. aprilli 2024. aasta resolutsioonile ⁽²⁾ ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0280.